

A vasárnapi szövetkezeti nap elé

Irtá: Tihanyi Gábor

Minden év július 6-án összegyűlnek a világ minden részében, főként a nyugati és északi államokban a szövetkezetek vezetői és tagjai, hogy megünnepeljék a szövetkezeti eszmét, megtárgyalják a szövetkezeteket érdeklő kérdéseket és megvitassák a jövő tennivalóit.

Magyarországon is, főleg a felszabadulás után hatalmas erőre kapott az igazi szövetkezeti mozgalom. Parasztok és munkások ösztönözten szövetkezeteket alapítottak, érezvén, hogy a kapitalizmus egyeduralmát már megtartani nem tudja. A kapitalista rend sem termelni, sem elosztani már többé úgy nem tud, hogy a tömegeknek, ha nem is jólétet, de legalább kezdetleges életlehetőséget biztosíthasson.

Az erőteljesen megindult szövetkezeti élet arra ösztönözte a magyar kormányt is, hogy szakítva a mult antidemokratikus szövetkezeti mozgalmával, felretéve az elavult szövetkezeti törvényeket és rendelkezéseket, új, igazán demokratikus, minden rossz hagyománnyal szakító szövetkezeti törvényt alkosson, amely biztosítsa és elősegítse a népi, paraszti és munkásszövetkezetek életlehetőségét.

Rónai Sándor kereskedelmi és szövetkezetügyi miniszter elvtársunk vezetésével álló minisztérium dr. Jósics Lajos államtitkárral a szövetkezeti osztály élén kitűnő törvénytervezetet alkotott. Erről a szövetkezeti törvényről beszél vasárnap Rónai elvtársunk, egyszersmind megemlékezően a nemzetközi szövetkezeti nap jelentőségéről is.

A Délvidéki Szövetkezeti Központba tömörült szövetkezetek örömmel üdvözlék az új szövetkezeti törvényt, melyet elfogadhatónak és megvalósíthatónak tartanak.

Sajnos ezen az ünnepen örömlünkbe egy ürömcsepp is vegyül. Megdöbbéssel vettük tudomásul, hogy a szövetkezetek életére sorsdöntő törvényjavaslatot egyes érdekeltek megváltoztatni igyekeznek. Új köntösben és új szavakkal, de lényegében ugyanazt a szövetkezeti rendszert akarják visszaállítani, mely ozonos a régi Wünsch-Hangya, valamint Teleki-MaTEOSZ stb. rendszerekkel. Ezek az urak voltak azok, akik már az első értekezleten, amely ezt a törvényt előkészítette, egyáltalán nem akartak új szövetkezeti törvényt, nem akartak kodifikációt, hanem a régi 77 törvényben és rendeletben foglalt paragrafusokkal akarták továbbra is irányítani a szövetkezeteket, hogy a zavar továbbra is fenálljon és az új szövetkezetek ne tudjanak eligazodni jogi vonatkozásokban. Miután ez nem sikerült, most másképpen próbálkoznak, hogy a szövetkezeti törvény igazán demokratikus paragrafusait megnyirbálják és megmátsák.

Központként javasolnak, holott a törvény a szabad egyesülés jogát biztosítja. Ismét diktátoroskodni akarnak a vidék szövetkezői felett és ismét a felülről diktált szövetkezeti központokat akarják visszaállítani önös érdekeik megvédésére. Ez az egészen kicsiny klikk, amelynek a vidék szövetkezőivel semmiféle kapcsolatuk nincsen, akik a vidék problémáit nem ismerik és nem ismerhetik, elfelejtik, hogy az országban hatalmas munkás- és parasztömegek élnek, amelyeknek ha már sikerült politikai vonalon elérniük, hogy saját maguk intézzék sorsukat, nem fognak belenyugodni abban, hogy munkás és paraszt szövetkezeteiket mások kormányozzák.

Erősen hisszük, hogy Rónai Sándor elvtársunk és a szövetkezeti minisztériumban levő demokratikus erők meghusztítják ezt az aknamunkát és a törvénytervezetet úgy ahogy áll, csekély javításokkal, a nemzetgyűlés elé viszik. Emlékeztetése akarjuk idézni a miniszter elvtársnak, hogy csak a mult a kapitalizmus! A jelen a miénk, a szövetkezeteké!

Szent-Györgyi Albert Dél-Amerikába utazik

(Budapest, július 5.) Szent-Györgyi professzor dr. Ráth tanár társaságában rövidesen Buenos-Airesre repül. Gyógyszeripari anyag felkutatása és gyógyszeripari szabadalmak ügyében tárgyalnak.

A szegedi magyar-jugoszláv határon elfogták Hain Péter és Sombor-Schweinitzer besugóját

Negyvenhat kommunistát juttatott a fasiszta rendőrség kezére a Budapestre kísért Faraghó László

(Szeged, július 5.) A szegedi rendőrség politikai osztálya a 3. honvédkerületi parancsnokság katonapolitikai osztályával együtt a jugoszláv-magyar határon elfogta dr. Faraghó László volt budapesti ügyvédet. Faraghó 1941-től kezdve besugója volt a hírhedt Hain Péter-féle detektívcsoporthoz, valamint Sombor-Schweinitzer Józsefnek, a budapesti politikai rendőrség vezetőjének, a hírhedt fasiszta pribékek és dr. Wei-

tersohn SS-századosnak. Ezenkívül a baloldali politikusok ellen indított bűnügyekben vádlóként szerepelt, besugója során pedig mintegy 46 kommunistát jelentett fel.

Szegedi kihallgatása után erős fegyveres kísérettel Budapestre szállították az Andrássy-ut 60. szám alatt levő politikai rendőrségre. Itt fogják kihallgatni részletesen bűncselekményeire vonatkozólag.

Rónai elvtárs miniszter válaszol a hozzáintézett kérdésekre a szövetkezeti napon

(Szeged, július 5.) A vasárnapi szegedi szövetkezeti nagygyűlést Papdi György, a Szociáldemokrata Párt főtitkára nyitja meg, a Rónai Sándor minisztert vendégül látó párt képviselőiben. Ezt követően a kereskedelmi és iparkamara üdvözi a Szegedre érkezett minisztert, majd Tihanyi Gábor, a Délvidéki Szövetkezeti Központ elnöke ismerteti a szövetkezetek problémáit. A

délvidéki szövetkezeti központ elnökének előadása után a jelenlevő szövetkezeti képviselőkkel szólnak fel, végül Rónai Sándor miniszter válaszol részletesen a hozzáintézett kérdésekre.

A Munkásszövetkezet felhívja tagjait, hogy a délelőtti 11 órai kezdettel kezdődő szövetkezeti napon teljes számban jelenjenek meg a városháza közgyűlési termében.

A forgalmiadó átalány rendszerezését kéri a kamara a forint bevezetésével egyidejűleg

(Szeged, július 5.) A kisipari és kiskereskedői körökből sok panasz fut be a kereskedelmi és iparkamarához. Ezért a kamara a pénzügyminiszterhez folyamodott és javaslatot terjesztett elő, hogy művel a kisemberek körében a nyersbevétel adópengőbe való átszámítása és a könyvelés nagy nehézségeket okoz, a javaslat alapján változtassák meg az egyenes- és forgalmi adózást. A javaslatban kéri a kamara, hogy ejtsék el a kereseti adózás mai rendjét és állapítsanak meg az adóösszegekbe való besorozásig fix adópengőösszeget. Ez esetben jóval nagyobb összegek folynának be a kincstárhoz, mint jelenleg, amikor mindenki annyit fizet be, amennyit akar, mert ma lehetetlen a tényleges keresetet megállapítani.

Jól járna az adózó is, mert mentesülne a napi feljegyzésektől, számításoktól és nem gyűlné fel annyira a hátraléka.

A forgalmi adózás terén azt kérte a kamara, hogy a forint bevezetésével egyidejűleg a kiskereskedők és kisiparosok a forgalmi adókat átalányozás útján róhassák le, mint történt ez 1924-ben. Ez a lerovási mód jelentős könnyítést nyújtana az adózóknak, mert nem kellene pénztárkönyvet vezetni. Az állam pedig a forgalom hullámvázától függetlenül számíthatna az átalányozott forgalmi adó bevételezésére.

A kamara mindkét kérésének támogatását kérte a kereskedelmi és ipariügyi miniszterektől.

A létszámcsökkentés után 84 hivatásos tiszt és 90 tiszthelyettes marad a szegedi honvédkerületi parancsnokság területén

A kerületi parancsnokság tájékoztatója a honvédség időszéri kérdéseiről

(Szeged, július 5.) Pénteken délelőtt Örléy Zoltán vezérőrnagy, a szegedi 3. honvédkerületi parancsnokság vezetője sajtóértekezletet hívott össze a kerületi parancsnokság Tisza Lajos-köruti épületébe. Örléy vezérőrnagy volt az, aki eddig is megteremtette a közvetlen kapcsolatot a honvédség és nyilvánosság között. Az ő kezdeményezésére megszűnt az a feszés viszony, amely a katonaság és a nagyközönség között volt, így a honvédség valóban közelebb került a néphez és igazi demokratikus szellem alakult ki az egymásközi érintkezésben.

A pénteki sajtóértekezleten Örléy vezérőrnagy megnyitójában éppen ennek a gondolatnak adott hangot és rámutatott arra, hogy mindenkor megfelelően tájékoztatni kívánja a nyilvánosságot a honvédség időszéri kérdéseiről, hogy így a város közönsége mindig elsőkézből s hiteles forrásból kaphat értesülést és ne legyen kitéve a találgatásoknak vagy az elferdített híreszteléseknek.

Örléy Zoltán vezérőrnagy megnyitója után György Lajos vezérkari őrnagy a magyar honvédség három legidősebb kérdéséről nyújtott tájékoztatást, mégpedig az új átszervezésről, a honvédség B-listájáról és az aknaszedő csoportok munkájáról. Elsőnek az újonnan átszervezett honvédség beosztását ismertette György őrnagy és szemléltető táblán igen érdekesen mutatta be a honvédség régi és új beosztását. A mai beosztás szerint az ország területén négy kerületi parancsnokság működik az eddigi hét helyett. Az új beosztás szerint a szegedi a 3. kerületi parancsnokság lett. A kerületi

parancsnokságok intézik az anyagi és kereskedelmi vonatkozású, valamint a hadifogolyügyeket. Alájuk tartoznak a kiegészítő parancsnokságok, amelyek feladata főként a behívásokkal kapcsolatos. Az eddigi bevonulási központok teljesen megszűnnek.

György őrnagy megvilágította, hogy az új átszervezésnél tekintettel volt a honvédelmi minisztérium a honvédség létszámára is. A határőrség volt az egyetlen, amelynek létszámát emelni kellett és jelenleg az összhonvédség létszámának felét teszi ki az állományja. A két gyaloghadosztály és műszaki hadosztály 37 százalékat tesz ki, a fennmaradó 12 százalékot pedig a területi szerződés és a honvédelmi minisztérium szerzeti szervei képezik.

Magának a szegedi 3. kerületi parancsnokság területén 8 kiegészítő parancsnokság működik, két határőrségi zászlóalj Orosháza és Kiskunhalas székhellyel.

A B-listáról szólva György őrnagy rámutatott arra, hogy az egész országban a honvédségnél kerül sor a legnagyobb arányú létszámcsökkentésre. Az elbocsátások során igen sokakat mint létszámfölöttieket küldenek el, de ezek nyugdíjat kapnak majd és az esetleges behívások során őket veszik számításba elsősorban. Az új szervezés értelmében a szegedi kerület területén csupán 81 hivatásos tiszt, 90 tiszthelyettesi és 63 polgári alkalmazott kaphat beosztást.

Előadása harmadik részében kifejtette György őrnagy, hogy a szövetséges ellenőrző bizottság és a honvédelmi minisztérium együttes rendelete alapján a honvédségnek az egész ország területét

meg kell tisztítani az aknáktól, a repülőbombáktól és lőszeraktól. A 3. kerületi parancsnokság ennek elvégzésére 13 tüzérjárárt küldött ki és ezek az aknamegsemmisítési, illetve hatástalanítási munkát a legnagyobb nehézségek közepette is, előreláthatóan július 17-ig el is végzik.

György Lajos vezérkari őrnagy érdekes tájékoztatójának befejező részében rámutatott arra, hogy a honvédség állandóan folyamatban levő munkái mellett ezt a három feladatkört kell minél rövidebb időn belül a legjobb eredményel ellátni.

A lakkeinős kiszagadókrol se feledkezzünk meg!

A Kommunista Párt egyik kerületi szervezetének taggyűlésén az egyik felszólaló a szövetkezetek mondogta:

— A Kiszagdapárt bizonyos pozíciókat követel az állami állásokból az 57 százalékos aránymak megfelelően. Helves, hogyha pártunk, mint a multkor, a Nyílt levél-ből kitűnik, kiszagdákat, parasztembelleket akar fontos pozíciókba juttatni. Most még csak arra van szükség, hogy a Kiszagdapárt másik oldalán álló lakkeinősök is kapjanak valamit. Ezeket híven az 57 százalékhöz helyezük el a hányákban, a martin-kemencék mellett és hasonló helyeken. Amilyen jogos az előbbi, ugyanolyan jogos az utóbbi követelés is.

Igaza van az elvtársnak.

Kartzenov alezredes bucsulátogatása a Kommunista Pártban

(Szeged, július 5.) Csütörtökön Kartzenov alezredes, városparancsnok a pártoknál tett bucsulátogatása során felkereste az MKP nagyszegedi pártbizottságát az Arany János-utcai székházban. Kartzenov alezredeset Komócsin Zoltán és Tóth Róbert elvtársok fogadták. Hosszas és szívélyes beszélgetés után került sor a bucsuzásra. A városparancsnok elvtársainkon keresztül az összes szegedi kommunistákhoz szolt:

— Köszönöm a kommunista elvtársoknak azt a segítséget, amelyet munkám végzése közben nyújtottak — mondotta.

Végül sajnálkozását fejezte ki, hogy a Budapestben tartózkodó Tombácz Imre elvtársunktól nem tudott személyesen elbucsuzni. Lelkére kötötte elvtársainknak, ha Tombácz Imre nemzetgyűlési képviselő elvtárs Debrecenben jár, feltétlenül keresse fel.

A jövőhéten a szegedi bankok is árusítanak adójegyet

(Szeged, július 5.) Köztudomásu, hogy a szegedi posta előtt nap-nap után hosszú sorok várokoznak, hogy gyorsan romló pengőbankjegyeiket adópengőre váltsák át. Rámutattunk, hogy célszerű lenne, ha a bankok és trafikok is árusítanának adópengőjegyeket. Időközben a pénzügyminiszter elrendelte, hogy a bankok és fiókjaik délután hat óráig kötelesek pénztári órát tartani. Az adójegyek ez időpontig vásárolhatók a bankoknál is és az adópengőre szolt takarékbetét és folyószámlabefizetések is ezeidig teljesíthetők.

A rendelettel kapcsolatban kérdést intéztünk a szegedi bankokhoz és mint a válaszokból kiderült, a szegedi bankok már igényelték budapesti anyavállalataiktól megfelelő mennyiségű adópengőjegyet és annak megérkezését várják. A délutáni pénztári órák tartására a rendelet ezeidig nem érkezett meg. Amennyiben megérkezik, úgy a közönségnek a jövőben módjában lesz délután hat óráig nemcsak a postán, hanem a bankoknál is adópengőjegyet vásárolni, sőt befizetéseket is eszközölni. Amennyiben erre sor kerül, a kereskedők nem követelhetik az általuk eladott áruk adópengőjegyben való befizetését, mert pénzüket még aznap befizethetik adópengőjegybe vagy befizethetik folyószámlájukra.

A bankokbeli adójegyárusításra úgy lehet, már hétfőn, de a jövő hét elején valamelyik napján feltétlenül sor kerül.